

Votre Programme Matmidim

Semaine du 14 au 18 juillet 2024

Souguia n°131

ט"ו

Matmidim

Programme d'étude Mondial

Sujet de la semaine :

Mariage civil

Doit-on donner un Guet après un mariage civil ?

Etude dédiée Léilouy Nishmat

Aicha bat Rahel

Tephila avant le Limoud

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ ה' אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, שְׁלֹא יֵאָרַע דְּבַר תְּקֵלָה עַל יָדֵי, וְלֹא אֶכְשַׁל בְּדַבַּר הַלְכָה, וְיִשְׁמְחוּ בִּי חֲבֵרֵי, שְׁלֹא אֵמַר עַל טָמֵא טְהוֹר וְלֹא עַל טְהוֹר טָמֵא, וְלֹא עַל מִתָּר אָסוּר וְלֹא עַל אָסוּר מִתָּר, וְלֹא יִכְשְׁלוּ חֲבֵרֵי בְּדַבַּר הַלְכָה וְאִשְׁמַח בָּהֶם. כִּי יִי יִתֵּן חֲכָמָה מִפִּי וְדַעַת וְתְבוּנָה. גַּל עֵינַי וְאַבִּיטָה נִפְלְאוֹת מִתּוֹרָתְךָ

Tephila après le Limoud

מוֹדָה אֲנִי לְפָנֶיךָ יי אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, שְׁשַׁמְתָּ חֻלְקֵי מִיּוֹשְׁבֵי בֵּית הַמִּדְרָשׁ. וְלֹא שַׁמְתָּ חֻלְקֵי מִיּוֹשְׁבֵי קְרָנוֹת. שְׂאֲנִי מִשְׁפִּימִים וְהֵם מִשְׁפִּימִים. אֲנִי מִשְׁפִּימִים לְדַבְרֵי תוֹרָה וְהֵם מִשְׁפִּימִים לְדַבְרֵי בְטִלִּים. אֲנִי עֲמַל וְהֵם עֲמַלִּים. אֲנִי עֲמַל וּמְקַבֵּל שְׂכָר וְהֵם עֲמַלִּים וְאֵינָם מְקַבְּלִים שְׂכָר. אֲנִי רֵץ וְהֵם רֹצִים. אֲנִי רֵץ לְחַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא, וְהֵם רֹצִים לְבָאֵר שַׁחַת. שְׁנֵאָמַר וְאַתָּה אֱלֹהִים תּוֹרְדִם לְבָאֵר שַׁחַת. אֲנִשִּׁי דְמִים וּמְרָמָה לֹא יִחְצוּ יְמֵיהֶם, וְאֲנִי אֶבְטַח בְּךָ

Quelle valeur Halakhique un mariage civil a-t-il aux yeux de la Torah ?

En cas de divorce, le couple le mari doit-il donner un Guet ?

Bon Limoud sur Matmidim !

Programme du dimanche

פא.	הזורק פרק שמיני גיטין	
------------	------------------------------	--

גגות דלא ויליף מואכלו בשערין (פ.ת.) : **מתני'** צריכה גט שני. מפ' בגמ': לכו גם זה. פירושין בלע"ז: **גמ'** בשראוה שנבעלה. צ"ש סברי אדם עושה בעילתו זנות וכל כמה דלא אמר הריני בועל לשם קדושין לא אמרינן לשם קדושין בעל:

מתני' המגרש את אשתו ולנה עמו בפונדקי ב"ש אומרים אינה צריכה הימנו גט שני ובה"א יצריכה הימנו גט שני אימתי בזמן שנתגרשה מן הנשואין ומודים בנתגרשה מן האירוסין שאינה צריכה הימנו גט שני מפני שאין לבו גם בה: **גמ'** אמר רבה בר בר חנה א"ר יוחנן מחלוקת בשראוה שנבעלה

פא:	הזורק פרק שמיני גיטין	
------------	------------------------------	--

מה לי מן האירוסין. הא חזינן דבעל ואין אדם בועל את אשתו בזנות לז"ה: **בשלא ראוה שנבעלה.** והא (ב) דמזרכיניה גט שני משום דאמרי' כיון דלכו גם זה ודאי בעל ואין אדם בועל בעילת זנות ואיכא קדושין: **ומודים.** זמן הארוסין דכל כמה דלא חזינן לא אמרינן בעל דהא לא גייסי אהדדי: **הן הן נו'.** כלומר כיון דלאו שנתייחדו אין צריך עדות של ביאה גדול מזה ודאי אכן סהדי כיון דגייסי אהדדי לא פרשו זה מזה: **ומי אמר ר' יוחנן הכי.** כלעיל דהיכא דלא ראוה שנבעלה לא צעי גט:

דב"ש סברי אדם עושה בעילתו בעילת זנות וב"ה סברי ^א אין אדם עושה בעילתו בעילת זנות אבל לא ראוה שנבעלה דברי הכל אינה צריכה הימנו גט שני תנן ומודים בנתגרשה מן האירוסין שאינה צריכה הימנו גט שני שאין לבו גם בה ואי בשראוה שנבעלה ^אמה לי מן האירוסין ומה לי מן הנשואין אלא מתני' בשלא ראוה שנבעלה ור' יוחנן דאמר כי האי תנא דתניא ^א א"ר שמעון בן אלעזר לא נחלקו ב"ש וב"ה על שלא ראוה שנבעלה שאינה צריכה הימנו גט שני על מה נחלקו על שראוה שנבעלה שבש"א אדם עושה בעילתו בעילת זנות ובה"א אין אדם עושה בעילתו בעילת זנות ומתני' דאוקימנא בלא ראוה שנבעלה במאי פליגי ^א דאיכא עדי יחוד וליכא עדי ביאה ב"ש סברי לא אמרי' הן הן

עדי יחוד והן הן עדי ביאה וב"ה סברי ^א אמרינן הן הן עדי יחוד והן הן עדי ביאה ומודים בנתגרשה מן האירוסין שאינה צריכה הימנו גט שני דכיון דאין לבו גם בה לא אמרינן הן הן עדי ביאה ומי אמר ר' יוחנן הכי והאמר רבי יוחנן ^א הלכה כסתם משנה ואוקימנא למתניתין בשלא ראוה שנבעלה ^א אמוראי נינהו וליבא דרבי יוחנן: **מתני'** ^א כנסה בגט קרח תצא מזה ומזה

Programme du lundi

רמב"ם הלכות גירושין פרק י הלכה יז

המגרש את אשתו וחזר ובעלה בפני עדים קודם שתנשא לאחר בין שגירשה מן הנשואין בין מן האירוסין הואיל ואשתו היתה הרי זו בחזקת שהחזירה ולשם קידושין בעל לא לשם זנות, ואפילו ראו אותו שנתן לה מעות, שחזקה היא שאין אדם עושה בעילתו באשתו בעילת זנות והרי בידו לעשותה בעילת מצוה, לפיכך הרי זו בחזקת מקודשת קידושי ודאי וצריכה ממנו גט שני.

הלכה יח: נתייחד עמה בפני עדים והוא שיהיו שני העדים כאחד, אם היתה מגורשת מן הנשואין חוששין לה שמא נבעלה והן הן עידי יחוד הן הן עידי ביאה, שכל המקדש בביאה אינו צריך לבעול בפני עדים אלא יתייחד בפניהן ויבעול כמו שבארנו, לפיכך צריכה גט מספק והרי היא ספק מקודשת, ואם היתה מגורשת מן האירוסין אין חוששין לה שהרי אין לבו גס בה.

הלכה יט: הורו מקצת הגאונים שכל אשה שתבעל בפני עדים צריכה גט, חזקה שאין אדם עושה בעילתו בעילת זנות, והגדילו והוסיפו בדבר זה שעלה על דעתם עד שהורו שמי שיש לו בן משפחתו חוששין לו ולא תתייבם אשתו שמא שחרר שפחתו ואחר כך בא עליה, ויש מי שהורה שודאי שחרר שאין אדם עושה בעילתו בעילת זנות. וכל הדברים האלו רחוקים הם בעיני עד מאד מדרכי ההוראה ואין ראוי לסמוך עליהן, שלא אמרו חכמים חזקה זו אלא באשתו שגירשה בלבד או במקדש על תנאי ובעל סתם שהרי היא אשתו ובאשתו הוא שחזקתו שאינו עושה בעילתו בעילת זנות עד שיפרש שהיא בעילת זנות או שיפרש שעל תנאי הוא בועל, אבל בשאר הנשים הרי כל זונה בחזקת שבעל לשם זנות עד שיפרש שהוא לשם קדושין, ואין צריך לומר בשפחה או בגויה שאינה בת קדושין שאין חוששין להן כלל והרי הבן מהן בחזקת גוי ועבד עד שיודע בודאי שנשתחררה אמו או נתגיירה.

השגת הראב"ד והרי הבן מהן בחזקת גוי ועבד עד שיודע בודאי שנתגיירה אמו או נשתחררה. א"א בגויה ודאי כן הוא כדבריו שהרי אין בידו לגיירה אבל בשפחתו שיש בידו לשחררה דבריהם קרובים דלא שביק היתירא ואכיל איסורא אלא א"כ הוחזק בפריצות עריות, וכן בת ישראל שתבעל בעדים אם לא היו חשודים בפריצות עריות העמד בני ישראל ובנות ישראל על חזקתן ובחזקת כשרות הן שלא יתפרצו בפני עדים לזנות ודברי הגאונים ז"ל קיימים הם

רא"ש מסכת גיטין פרק ח סימן יג

[דף פא ע"ב] גמ' מתניתין כשלא ראוה כנשבעלה ודאיכא עדי יחוד וליכא עדי ביאה פליגי ב"ש וב"ה ב"ש סברי לא אמרינן הן הן עדי יחוד הן הן עדי ביאה וב"ה סברי אמרינן הן הן עדי יחוד הן הן עדי ביאה ומוזדים שאם נתגרשה וכו' לא אמרינן הן הן עדי יחוד הן הן עדי ביאה דאין לבו גס בה אבל אם ראוה שנבעלה בין ארוסה בין נשואה צריכה הימנו גט דאין אדם עושה בעילתו בעילת זנות ובעל לשם קידושין ומסתבר דווקא בגרושתו מן האירוסין כיון שכבר היתה ארוסתו אומר נתחרטו על הגירושין וחזר ובעל לשם קידושין אבל אם ראו עדים שבעל אשה דעלמא אין חוששין לקידושין דהא אמר ר' אלעזר פנוי הבא על הפנויה עשאה זונה ולא אמרינן שבעל לשם קידושין ולא מפליג בין בעל בפני עדים ובין בעל שלא בפני עדים וכן נושא אדם אנוסת אביו ומפותת אביו ולא חיישין שמא בעל לשם קידושין והויה אשת אביו וכן כתב הרמב"ם ז"ל בפ"י דקידושין

Programme du mardi

חידושי הרשב"א מסכת גיטין דף פא עמוד ב

אלא מתני' בשראוה שנבעלה ור' יוחנן דאמר כי האי תנא ואנן קיי"ל כסתם מתני' ואף על פי שלא ראוה שנבעלה צריכה ממנו גט שני ואפילו נתן לה כספים אין אומרים זנות הוא ובאתננה נתן לה, והוא שנתיחדה בפני שנים והיו השנים ביחד אבל בפני עד אחד ואפי' בפני אחד בשחרית ואחד בין הערבים לא דאין כאן קידושין דאפילו בא עליה לשם קידושין אין קידושיו קידושין דהמקדש בעד אחד אין חוששין לקדושין, וגרסינן בתוספתא ראוה שנים שנתיחדה עמו צריכה ממנו גט שני, אחד אין צריכה הימנו גט שני, אחד בשחרית ואחד בין הערבים זה היה מעשה ובא ושאל ר' אלעזר בן תדאי לחכמים ואמרו אחד אין צריכה ממנו גט שני, ומסתברא כגון שראה הוא את העדים אבל אם ראו אותו שנים מן החלון והם רואין ואינן נראין לו אינה צריכה ממנו גט שני לפי שאדם יודע שהמקדש בינו לבין עצמו שלא בפני עדים אף על פי ששניהם מודים אינה מקודשת הילכך כשבעל זה לא לשם קידושין בעל אלא לזנות בעלמא.

נתגרשה מן האירוסין לכו"ע אינה צריכה ממנו גט שני דכיון דאין לבו גס בה לא אמרינן הן הן עידי יחוד הן הן עידי ביאה, אבל היכא דראוה שנבעלה לא שנא מן האירוסין ולא שנא מן הנישואין מימר אמרי' דלשם קדושין בעל וכדאמרי' הכא ואי בשראוה שנבעלה מה לי מן האירוסין ומה לי מן הנישואין. ומסתברא דדוקא בארוסה הוא דאמרי' הכי דבשראוה שנבעלה חוששין לה משום קידושין דכיון שהיתה ארוסתו מכבר ודאי אמרינן דאינו עושה בעילתו בעילת זנות וחוזר ומתפייס הוא ובעל לשם קידושין, אבל בפנייה גמורה שראוה שנבעלה ולא היה מדבר עמה על עסקי קידושיה בפנינו אין חוששין לה כלל דודאי כיון שלא היה לו עליה נישואין או אירוסין מכבר לא בעל לשם קידושין אלא לבעילת זנות, ואין אדם עושה בעילתו בעילת זנות דאמרי' הכא היינו בשהיו שם עסקי קידושין מכבר אבל בעלמא עושה, ונושא אדם אנוסת אביו (יבמות צ"ז א') ומפותת אביו אנוסת בנו ומפותת בנו לא שנא מפותת בפני אחד ובפני שנים סתמא קתני, ותדע דלא הוזכר מחלוקת בדבר זה אלא בגרושה לבד כאן ובפרק קורדיקוס (ע"ג ב') ת"ר ראוה שנתיחדה עמו באפלה אלמא בגרושה לבד דברים אמורים אבל בעלמא לא, וכן כתב הרמב"ם ז"ל בפ"י וכתב בשם מקצת הגאונים ז"ל שהורו שכל אשה שתבעל בפני עדים צריכה גט חזקה שאין אדם עושה בעילתו בעילת זנות, והראשון עיקר.

והא דאמרי' הכא ומודים ודאי בנתגרשה מן האירוסין שאינה צריכה ממנו גט שני דכיון דאין לבו גס בה לא אמרי' הן הן עידי יחוד הן הן עידי ביאה, איכא למימר דהיכא דגסי אהדדי צריכה כדאמרי' בכתובות (כ"ח א') גבי נתגרשה מן האירוסין נפרעת ע"י עצמה לפי שאין לבו גס בה, ההוא ארוס וארוסתו דאתו לקמיה דרבא אוקי רבא שליחא ביניהו הוה יתיב רב אדא בר מתנה קמיה א"ל למה לי למר כולי האי והאמר רב נחמן תנא באבל רבתי א"ל הני מילי היכא דלא גיסי הכא חזינא להו דגיסי אהדדי, ודכותה נמי הכא היכא דחזינא להו דגיסי אהדדי צריכה הימנו גט שני, כנ"ל [...].

שולחן ערוך אבן העזר הלכות גיטין סימן קמט סעיף ה

לא אמרו חזקה זו דאין אדם עושה בעילתו בעילת זנות, אלא באשתו שגירשה או במקדש על תנאי ובעל סתם, שהרי אשתו היא ובאשתו הוא שחזקתו שאינו עושה בעילת זנות עד שיפרש שהיא בעילת זנות או שיפרש שעל תנאי הוא בועל; אבל שאר כל הנשים בחזקה שבעל לשם זנות, עד שיפרש שבעל לשם קידושין.

סעיף ו: וכן איש ואשה שהמירו לעבודת כוכבים, באונס הגזירות, ונשאו זה לזה בחקות עובדי כוכבים, אף על פי שמתייחדים זה עם זה בכל יום לעיני הכל, אין חוששין להם משום קדושין (ועיין לעיל סימן כ"ו).

Programme du mercredi - jeudi

פתחי תשובה אבן העזר סימן קמט ס"ק ב

(ב) ה"ז מקודשת. עבה"ט ומ"ש בשם הרדב"ז המתייחד עם גרושתו והיא בנדה א"צ גט. הנה במל"מ פ"י מה"ג דין י"ח הביא דברי רדב"ז הנ"ל דאפי' ראינו שנבעלה אין חוששין כו' אך ברדב"ז עצמו ח"א סימן שנ"א לא נזכר לשון זה רק כלשון שהביא הבה"ט בשמו המתייחד עם גרושתו כו' ומ"מ נכונים דברי המל"מ דמדברי הרדב"ז שם מבואר דאין חילוק שכתב הטעם בזה דממ"נ אם הוא זהיר בנדה הרי לא בעל ואם אינו זהיר בנדה כיון דלא חייש לאיסור כרת לא חייש לבעילת זנות כו' ע"ש. ועיין במל"מ שם שהסכים עם הרדב"ז בזה וכתב עליו שדבריו נכונים [...]

וכ' עוד ברדב"ז שם וכן הדין במי שהוא פרוץ בעריות ורגיל לבא ביאות אסורות דכיון דלא קפיד בהכי לא בעל לשם קדושין אלא לשם זנות בעלמא כשאר ביאותיו (וכן מבואר מדברי הריב"ש שהביא ב"י סימן זה וגם מדברי ת"ה שהובא לעיל סימן ל"ג ס"א בהגה). ומ"מ אם אמר לעדים אני מתייחד כדי לבעול לשם קדושין הוי כמדבר עמה על עיסקי קדושיה ונתן לה סתם דהויא מקודשת אף הכא נמי אפי' בעל סתם הוי מקודשת ודאי. וכן הדין בעוזב דת (ע' ס"ו) שאם אמר לעדים בפניה אני מתייחד עמה לשם קדושין חוששין לקדושין ע"ש:

שו"ת הריב"ש סימן ו

בוגיאה אל הותיק רבי בנימין עמאר י"א [ישמרהו אלקים].

שאלה: אשה אחת באה ממירוקה מאותן האנוסות לעבודת ככבים ובנה בחקה ונאמר לה מה טיבך ומה טיבו של בן זה, ואמרה שאנוס אחד מארץ ארגון תבעה לינשא לו קודם הגזרה כדת משה ויהודית ולא עלתה בידו. ולאחר הגזרה בכמו שבוע אחד בא [אנוס אחד] לע' ככבים אוהבו של אותו אנוס החפץ בה ודבר על לבה להנשא אליו והיא נתפייסה ונגמר הזווג ביניה'. אלא שלא קדשה בעדים ולא נשאת לו בעשרה אלא על ידי עובדי ככבים בחקות דתם ובכהני במותם. וישבה בביתו עמו כאשתו לכל דבר בחזקת אישות והיו יודעים זה אנוסים רבים. וישב עמה כמשלש חדשים ונתעברה ממנו וזה פריה, והלך האיש ההוא מעבר לים ולא יסף שוב אליה עוד. ילמדנו רבינו מה יהיה משפטה ואם יש לחוש לה אם לא.

תשובה: אין ספק כי האירוסין או הנשואין תקראם כמו שתרצה שנעשו בנימוסי עובדי ככבים ובכהני במות' שאין בהם חשש קדושין אף אם היו בהם עדים כשרים שהרי לא נתקיים בהם נתן הוא ואמר הוא [קדושין ה]. ואף אם נאמר שאין אמירתו מעכבת כיון שנתקבצו יחד כדי להתארס או להנשא [קדושין ו] והוי כמדבר עמה על עסקי קדושיה ונתן לה ולא פירש דקיי"ל דיו כל שעוסקין באותו ענין. מ"מ בכאן הרי לא נתן לה כלום רק שהכומר מברך אותם בקול גדול ונתן טבעת לכל אחד.

אבל מה שיש לעיין הוא במה שנתייחד עמה בפרסום ועמדה תחתיו ונתעברה ממנו. ושנינו בגיטין (פ' הזורק פא) המגר' את אשתו ולנה עמו בפונדקי ב"ש אומרי' אין צריכ' הימנו גט שני וב"ה אומרים צריכה הימנו גט שני. אימתי בזמן שנתגרשה מן הנשואין ומודים בנתגרשה מן הארוסין שאין צריכה ממנו גט שני מפני שאין לבו גס בה. ואסיקנא בגמ' דמתני' לאו בראוה שנבעלה דבכה"ג ליכא לאיפלוגי בין שנתגרשה מן הנשואין לנתגרשה מן הארוסין ולכ"ע צריכה ממנו גט שני שאין אדם עושה בעילתו בעילת זנות וחוששין דלשם קדושין בעל. אלא מתני' בדאיכ' עידי יחוד וליכא עידי ביאה דב"ש סברי לא אמרינן הן הן עידי יחוד הן הן עידי ביאה וב"ה סברי אמרינן הן הן עידי יחוד הן הן עידי ביאה. ומודים בנתגרשה מן הארוסין שאינה צריכה הימנו גט שני דכיון דאין לבו גס בה לא אמרינן הן הן עידי יחוד הן הן עידי ביאה. וקיי"ל כב"ה וכמתני' [גיטין ח ט] דאפי' לא ראוה שנבעלה חוששין לקדושין כל שיש עידי יחוד

ונתגרשה מן הנשואין שלבו גס בה, אבל נתגרשה מן הארוסין שאין לבו גס בה אין חוששין לקדושין אלא בשיש עדים שנבעלה. אמנם צריך שיהיו שני עדים ביחד אם בביאה אם ביחוד, אבל בזולת זה אין חוששין כלל [גיטין ז ד] כמו שמבואר בתוספתא אחד בשחרית ואחד בין הערבים זה היה מעשה ואמרו חכמים אין צריכה ממנו גט שני. [חדושין גיטין פא] גם הוסיף הרשב"א ז"ל דדוקא כגון שראה הוא את העדים אבל אם לא ראה הוא את העדים אף על פי שהעדים רואים אותם אינה צריכה הימנו גט שני. לפי שאדם יודע שהמקדש בינו לבין עצמו בלא עדים אינה מקודשת אף על פי ששניהם מודים הילכך כשבעל זה לא לשם קדושין בעל אלא זנות בעלמא. [אוצר הגאונים גיטין חלק התשובות סי' תמ"ג דף פא] ומן הדין הנזכר במגרש את אשתו ולנה עמו בפונדקי הורו קצת מן הגאונים ז"ל שכל אשה שתבעל בפני עדים צריכה גט חזקה שאין אדם עושה בעילתו בעילת זנות. ולפי דבריהם בכיצא בזה דגיטי אהדדי וגם שלקחה להיות לו לאשה היה נראה לכאורה שצריכה הימנו גט כל שיש עדים שנתיחד עמה אף על פי שאין שם עידי ביאה דבה"ג אמרינן הן הן עידי יחוד הן הן עידי ביאה וכיון שנבעלה אמרינן לשם קידושין בעל דאין אדם עושה בעילתו בעילת זנות. אמנם הר"ם ז"ל דחה הוראה זו בשתי ידים וכתב שאלו הדברים רחוקים מדרכי ההוראה ואין ראוי לסמוך עליהם. שלא אמרו חז"ל חזקה זו אלא באשתו שגרשה בלבד לפי שקרוב הדבר שנתיחד עמה או בא עליה לשם קידושין מפני שדעתו להחזירה. או במקדש על תנאי ובעל סתם שהרי היא אשתו ובאשתו הוא שאין אדם עושה בעילתו בעילת זנות עד שיפרש שהיא בעילת זנות או שיפרש שעל תנאי זה בעל. אבל בשאר האנשים כל פנוי הבא על הפנוי אין חוששין לומר לשם קידושין בעל. כמ"ש זה (בפ"י הלכה יט מה' גירושין). וכן הסכים הרשב"א ז"ל [חדושין גיטין פא] והביא ראיה ממ"ש (יבמות צז) נושא אדם אנוסת בנו ומפותרת בנו ולא שנא מפותרת בפני א' או בפני ב'. ועוד שלא נזכר ד"ז בגמרא (בפ' הזורק פא ובפ' מי שאחזו עג): אלא במגרש את אשתו בלבד. וכ"כ רבינו מאיר הלוי ז"ל, והרבה מן האחרונים ז"ל, וכ"כ בספר אה"ע [אבן – העזר] בשם הרא"ש ז"ל [טור אה"ע סי' קמט]. ובתוספתא (ברייתא קידושין א ג) תניא כל ביאה שהיא לשם קידושין הרי זו מקודשת ושאינה לשם קידושין אינה מקודשת, ומפשטא משמע דבעינן שתהא בפירוש לשם קדושין, וכל שאינה בפ"י לשם קידושין אינה מקודשת. ולפי דעת זו שנראה נכון ושראוי לסמוך עליו בנדון זה שלא אמר בפ"י לעדים כשנתיחד עמה שהוא מתיחד עמה על דעת לבעול לשם קידושין אין חוששין לה.

ואם יאמר האומר אפי' הר"מ ז"ל לא אמרה אלא בפנוי הבא על הפנויה בדרך מקרה דכיון שלא פירש אמרינן דלא נתכוון לשם קידושין אלא לזנות בעלמא אבל זה שנשאה והתנה עמה להיות אשתו ה"ל כמדבר עמה על עסקי קידושי' בשעה שנתייחד עמה ואין צריך לפרש דה"ל כמו שפ"י ואמר לעידי יחוד דדעתו לבעול לשם קידושין. יש להשיב ולומר דאדרבה איפכא מסתברא דאפי' לדעת אותם הגאונים ז"ל שסוברין דבסתם אמרינן לשם קידושין בעל הכא בנדון זה לא בעל לשם קידושין. דכיון שהתנו בנישואין בחקות העובדי ככבים ובבית במותם מפי הכומר הרי הוא כאילו פירשו שאין דעתם לשם קדושין כדת משה ויהודית אלא בדרכי עובדי ככבים שאינן בתורת קדושין וגיטין. וא"כ אינה כנשואה אלא שהיא אצלו כמו פלגש בלא כתובה וקדושין.

וכ"ת והא אמרי' בסנהדרין (פ' ד' מיתות נז:) דבני נח בעולת בעל [בראשית כ ג] יש להן נכנסה לחופה ולא נבעלה אין להם ומוזהרים הם על א"א [אשת איש] ונהרגין עליה. וא"כ בנדון זה שבאר שתי' אשתו כחקות עובדי ככבים הרי הוא כאלו אמר לה הרי את אשתי בביאה כדין ב"נ. לא היא דבן נח אין לו אישות באשתו אלא לחייב את מינו ר"ל ב"נ אחר שבא עלי' אבל ישראל אינו חייב באשת ב"נ דבפירוש מעטיה קרא אשת רעהו פרט לאשת אחרים [סנהדרין נב]. ואפי' איסורא מדאורייתא ליכא משום א"א אלא מגזירת בית דינו של חשמונאי שגזר שחייב עליה משום נשג"א [נדה שפחה גויה אשת – איש] גזרה משום א"א של ישראל. ולמ"ד משום נשג"ז [נדה שפחה גויה זונה] ס"ל דאישות לית להו כלל ולא גזרו משום א"א. כמ"ש זה הרמב"ן ז"ל בחידושו (פ"ק דקדושין). וא"כ זה אף על פי שחטא ישראל הוא ולא חל עליה קדושין כלל להיות אסורה מגזרת בית דינו של חשמונאי כדין עובד ככבים למ"ד משום נשג"א דאין קדושין בבת ישראל לחצאין [ע"ז לן]. ועוד דבב"נ [דבבן נח] אינה צריכה גט דאין בתורת גיטין וכל שישלחנה הבעל מביתו או תמאן היא בו ותצא מביתו הרי היא כפנויה גמורה.

והראב"ד ז"ל כתב שדברי אותן הגאונים קיימין במוחזקין בכשרות שחזקה לא יתפרצו בפני עדים לזנות אבל בחשודין בפריצות עריות אין חוששין לקדושין. וכ"כ הרמב"ם ז"ל (בפ"ד הלכה ו' מהל' נחלות) גבי מי שהוליד בן משפחתו ואומר זה בני ומשחררת היא אמו שהי' ראוי להאמינו לענין שיירש בנכסיו מתוך שבידו לשחררו ולהורישו אפ"ה כתב הר"ם ז"ל שאין מאמינים אותו ששחררה קודם שבא עלי' אלא א"כ הוא ת"ח או אדם כשר שהוחזק בדקדוקי מצות. אבל אם משאר הדיוטות הוא ואין צ"ל אם היה מן המפקירין עצמן לכך הרי זה בחזקת עבד לכל דבר ואחיו מאביו מוכרין אותו. ובנדון זה ודאי אין לך פרוצין יותר מאלו ההולכים ברצון נפשם לפני עבודת ככבים להשתחות שם ומעשיהם מוכיחים בפריצותם ובקלותם. ואף כי בעונות אחר הגזרה זולתי יחידי' מיעוטא דמיעוטא רבו המתפרצים בזנות של נכריות אף כי בזנות של בת ישראל פנויה דנעשה להם כהיתר אין צ"ל בקלי' עולם כזה שהוכיח סופו על תחלתו שהניחה מעוברת והלך לו. ועוד שזו כשתבעוה לינשא ונתפייסה היתה צריכה לישב ז' נקיים והיתה בחזקת נדה ולא טבלה לנדתה שהרי לא הי' להן אז אחר הגזירה מקוה טהרה וא"כ הרי בא עליה ביאת זנות מספק נדה. ואם לאיסור כרת התיר עצמו בביאתו איך יחוש לאיסור קל של פנויה. אצ"ל לדעת הרמב"ן ז"ל המתיר פלגש בלא קדושין כיון שהיא מיוחדת לו. ולדעתו ז"ל אין איסור בפנויה אלא בבא עליה דרך מקרה אם באונס אם בפתוי, אבל הפנויה המיוחדת לאיש מדעת שניהם אין בה ביאת זנות.

ובר מן דין לפי מה שנראה מן השאלה לא הי' כאן אפי' עידי יחוד ולכ"ע אין חוששין לקדושין בלא עדים. ואפי' בעד א' אפילו שניהם מודים אין חוששין לקדושין, אפי' ראוהו ב' אחד בשחרית וא' בין הערבים אין מצטרפין כמ"ש בתוספתא (שהבאתי למעלה, גטין ז ד). וגם שצריך שיראה הוא העדים כדעת הרשב"א ז"ל, וכן הודו לו המפרשים הבאים אחריו. ואף על גב דבקטנה שלא מיאנה והגדילה ונשאת לאחר אמר רב אינה צריכה גט משני דכיון שהגדילה עם הראשון מסתמא בעל לשם קדושין דאין אדם עושה בעילתו בעילת זנות [יבמות קט קי], ואמרו בשם הרא"ה ז"ל דאפי' עידי יחוד אינה צריכה דכיון דאשתו היא ועומדת תחתיו כ"ע ידעי שנתייחד עמה ובא עליה, זהו דעת יחיד שכל הראשונים ז"ל כתבו שצריכה לעידי יחוד. ועוד דליכא למנקט כל חומרי הסברות לעגן את זו.

זהו מה שנראה לי בזה וחתמתי שמי יצחק בר ששת זלה"ה.

Liste des 131 Souguiot étudiées sur Matmidim

H'AGUIM				
Hanouka 8. Emplacement de la Hanoukia 44. 45. Ner Ich oubeto 111 - 113. Le Chamach	Pourim 16. Michloah' Manot et Matanot Laevyonim 85. Zakhor et Méh'iyat Amalek	Pessah 20. Biour H'amets 58. Bedika des miettes 86. 87. 88. Vente du Hamets 127. Hamets immangeable	Sefirat Haomer 21. Un seul grand compte 89. 90. Un enfant qui devient adulte au milieu de la Sfira Ben Hametsarim 100. 3ème Beit Hamikdash	Roch Hachana 35. Les trois Livres 101 - 103. Tkiot Choffar Soukot 36. Mitstaer 104 - 106. Ma'amid
BRAKHOT				
1. Birkot Hatorah 2. Choméa Kéoné 3. Arévout 4. Kavana dans le Chema 5. Position pour le Chema 6. Méah Brah'ot 7. Amen Yetoma 9. Les quantités pour les Brah'ot	10. Les Brah'ot de consommation 11. Brakha Chééina Tsrih'a 12. Ikar Vétafel 13. Mééin Chaloch 14. Brah'a sur un interdit 15. Anigrone 17. Birkat Haguéfen	18. Natei Inchei 19. Birkat Haréah' 22. Les jus 23. Trima 24. Pat Kisin (1) 25. Pat Kisin (2) 26. Les Apéritifs 27-31 Zimoun 32. Tefilat Haderekh	33 -34. Birkat Hagomel 38. Chéhéh'éyanou sur un nouveau fruit 39. Chéhéh'éyanou sur un nouveau Keli 40. Chéhéh'éyanou sur les Mitsvot 41. Hatov Véhamétiv sur le vin	42. Cheva Brah'ot (1) 43. Cheva Brah'ot (2) – Panim H'adachot 46. Birkat Halevanah 47-49. H'azarat Hachats'
SOUGUIOT GENERALES				
37. Bal Tossif 50. Tokh Kédé Dibour	51-52. Ein Chaliah' Lidvar Avera	53. Mitsva bo yoter Mibichlouh'o 54. Mitsvot lav lihanot nitanou	55-56. Mitsvat Assei Chehazman grama 57. Zerizim makdimim lemitsvot	71. 72. Haossek Bamitsva Patour Minhamitsva 89. 90. Les actions de l'enfant
CHABBAT – Meleket Mah'chevet		Chabbat – Les Derabanan	H'OUPA VEKIDOU SHIN	
59. 60. 61. Mit'assek 62. 63. 64. Davar Chééno Mitkaven 65. à 68. Psik Récheh	75 à 79. Grama 80. Chinouy 69. 70. Melakha chééina tsrikha légoufah	91 à 95. Réhitsa BéChabbat VéYom Tov 107 – 110. Nerot Shabbat 128. Kabalat Shabbat avancée par le Kahal	130. Piléguèche 131. Mariage civil	
HACHKafa - PENSEE JUIVE	EVEN HAEZER	YOREI DE'AH	H'OCHEN MICHPAT	
81 à 84. Tsaar Baalei Haim 129. Kavod Habriot	96 à 99. Yih'oud	73. 74. Maaser sur les gains	114 – 117. Adam Hamazik Béoness 118 -121. Th'ilato bépchia vessofo béoness	122-126. Néfech bénéfech